

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Is féidir liom, is féidir linn ...

An Ghaeilge do Chách ar Scoil

Leabhrán Foghlama Gairmiúla

Bunscoile

Cuspóirí an EFG

Tá súil againn go mbeidh tuiscint níos doimhne agat ar:

- thuras teanga an fhoghlaimora Gaeilge agus ar thréithe an dea-fhoghlaimora teanga
- bhealaí chun meonta dearfacha i leith na Gaeilge a chothú i do sheomra ranga/ do scoil
- chur chuige ionchuimsitheach chun rochtain ar an nGaeilge a chinntiú do gach leanbh agus duine óg, i do sheomra ranga/ do scoil le béim ar DUF
- straitéisí chun úsáid na Gaeilge labhartha a threisiú i do sheomra ranga/ do scoil
- na tacaíochtaí atá ar fáil don Ghaeilge agus an tábhacht a bhaineann le comhoibriú idir scoileanna agus múinteoirí

An Plean Gnámh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla

Cód MF (Gaeilge)

QR Code (English)

Ciorclán 0051/2026

An Roinn Oideachais agus Iochair
Department of Education and Youth

Ciorclán 0051/2026

Chug: Bord Bhaistíochta, Príomhoide agus Ball Fomhe Teagaisc na mBunscoileanna Meán-Bhéarla aitheanta agus Príomhoideanna Meán-Bhéarla na mBord Oideachais agus Oideolaí

An Plean Gnímh don Ghaeilge i Scoileanna Meán-Bhéarla a Chur Chun Feilime

1. Cuspóir an ciorclaí seo

2. Teagasc na Gaeilge i scoileanna meán-bhéarla

Leagan Gaeilge

An Roinn Oideachais agus Iochair
Department of Education and Youth

Circular Letter 0051/2026

To: Boards of Management, Principal Teachers and Teaching Staff of recognised English-Medium Primary Schools and Chief Executives of Education and Training Boards

Implementing the Action Plan for Irish in English-Medium Schools

1. Purpose of this circular

2. Teaching of Irish in English-medium schools

English Version

Tacaíocht Scoile

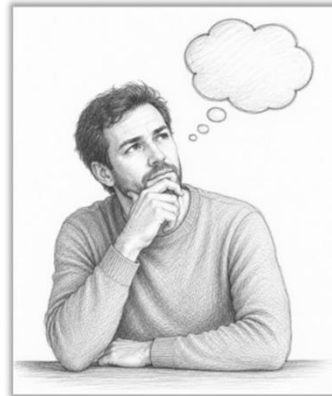
- Cuairteanna Scoile:
Tacaíocht dhíreach ar chleachtas éifeachtach
- Comhairle Phraiteiciúil:
Straitéisí chun Gaeilge laethúil a neartú.
- Acmhainní & Samplaí Dea-Chleachtais:
Moltaí praiticiúla agus uirlisí don fhoireann.

Machnamh

Déan machnamh ar:

- Cad is féidir liom a dhéanamh?
- Cad is féidir linn a dhéanamh?

An té nach gcuireann san earrach, ní bhaineann sé san fhómhar

Machnamh: Spás duitse

Cad is féidir liom a dhéanamh?

Cad is féidir linn a dhéanamh?

Oide

Mé Féin mar Oide & m'Aistear Teanga

Réamhchúrsa

1. Taitníonn/Ní thaitníonn m'ainm liom mar...nó
2. B'fhearr liom an t-ainm X mar ...

Príomhchúrsa

1. An rud is fearr liom faoi mo scoil ná.... (nó)
2. Tá mo scoil suimiúil / cáiliúil mar.....

Milseog

1. Roghnaigh mé gairm an mhúinteora mar ...
2. D'fhoghlaim mé mo chuid Gaeilge i/sa...

Leabhrán Gníomhaíochtaí ó Oide

Straitéis Oideolaíochta

-

Mé Féin mar Oide & m'Aistear Teanga: Spás duitse

Réamhchúrsa

Príomhchúrsa

Milseog

Taithí Dearfacha i leith na Gaeilge (Fís Nua Ghael Linn)

Cén tionchar atá ag an bhfiseán seo ort?

Conas a dhéanann tú ionannú leis?

Ár dTuras Teanga

Éispéireas dearfach

Eispéireas diúltach

Comhairle a thabharfá d'fhoghlaimoír nó do mhúinteoir nuacháilithe

An Ghaeilge agus an Córas Oideachais

'Irish depends on the attitudes, efforts, and commitment of individual schools and teachers in a way that other subjects do not.'

(Harris, 2007, lch 37-38)

Bhur dtuairimí air seo? Breacaigí síos iad.

Am Machnamhach

Labhair í agus mairfidh sí

An Ghaeilge sa Chóras Oideachais

Breac síos aon smaoineamh a ritheann leat anseo

Ról na Teanga ar Scoil agus sa tSochaí

Oide

Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach an Ghaeilge a mhúineadh agus a fhoghlaim?

- Déan cinneadh
- Caith trí vóta
- Déan plé oscailte

Téann buntáist dátheangachai ar réimsí cogne	Bhí agus tá rath ar agus caomhnú mior ar fud an domhain	Tugann sí níos mó deiseanna oibre.
Téann buntáist dátheangachai ar réimsí soch- agus réimsí idir-	Tá sí fite fuaithe le h-polaitíocht agus oid	Cuireann sé le féinmhuinín an fhoghlaiméora

Straitéis Oideolaíochta

Gníomhaíocht Aonair

SPOTLATHAS

Ról na Teanga ar Scoil agus sa tSochaí

Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach an Ghaeilge a mhúineadh agus a fhoghlaim?

- Déan cinneadh
- Caith trí vóta
- Déan plé oscailte

Tréithe an Dea-Fhoghlaimeora Teanga Oide

Ó do thaithí ag foghlaim agus ag múineadh na Gaeilge, cad iad na tréithe a bhíonn ag na foghlaimeoirí is dearfaí agus is rathúla?

Breac síos bhur dtuairimí

De réir a chéile a thógtar caisleán

Am Machnamhach

Gníomhaíocht Aonair

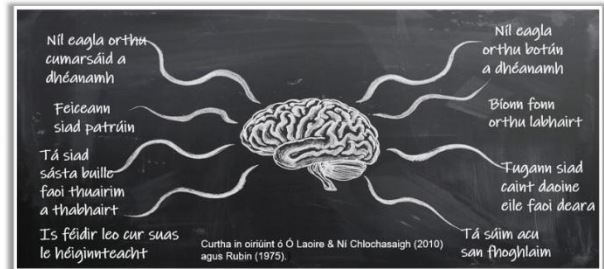
Tréithe an Dea-Fhoghlaimeora Teanga

Breac síos aon smaoineamh a ritheann leat anseo

Tréithe an Dea-Fhoghlaim Teanga

Déan plé ar na heispéiris ranga a chabhraíonn le tréithe an dea-fhoghlaim teanga a chothú.

Gníomhaíocht Ghrúpa

Aiseolas

Cultúr Ranga Dearfach

- Spás sábháilte chun triail a bhaint as an teanga.
- Botúin = foghlaim — Ceiliúrtar iarracht, ní foirfeacht
- Dearcadh dearfach a chothú trí mholadh agus tacú leo.

Gníomhaíocht: Tréithe an Dea-Fhoghlaim

Imeachtaí	Nil eagla orthu cumarsáid a dhéanamh	Feiceann siad patrúin	Tá siad sásta buille faoi thuairim a thabhairt	Is féidir leo cur suas le héiginteacht	Nil eagla orthu botún a dhéanamh	Bíonn fonn orthu labhairt	Tugann siad caint daoine eile faoi deara	Tá suim acu san fhoghlaim
<p>ranga a chabhraíonn an tréith seo a chothú</p>								

Meonta Dearfacha: Féidearthachtaí don Fhéinchinntiúchán

Oide

Roghanna

TAFF agus TAL

Clár Rogha
le haghaidh
Obair Bhaile

Spreagcheist/
spreagíomhá

Machnamh

Ticéid éalaithe

Soilse tráchta

ABC nó 3,2,1
(KWL)

Múinteoir Michelle

Idirghníomhú

Cas, caint agus
roinn

Díospóireacht
siúlóide

Drámaíocht

Aiseolas

Meonta Dearfacha: Féidearthachtaí don Fhéinchinntiúchán

Breac síos do chuid smaointe anseo:

Mapáil Mheonta na Leanaí & Daoine Óga

Oide

Ráiteas ón gComhairliúchán	Mothúchán &/nó lompar	Le déanamh ag díriú ar mheonta dearfacha
"I don't feel a connection to me personally"	Éadóchas / An-chiúin	Díriú ar spéiseanna an pháiste

I would prefer speaking Irish like in a conversation
 I just don't think it will be that important in my life
 People always forget about Irish- they forget it
 We should be a lot further with Irish than we are
 Tests are very stressful
 I find learning Irish a chore
 I hate so much writing in the books

Mapáil Mheonta na Leanaí & Daoine Óga

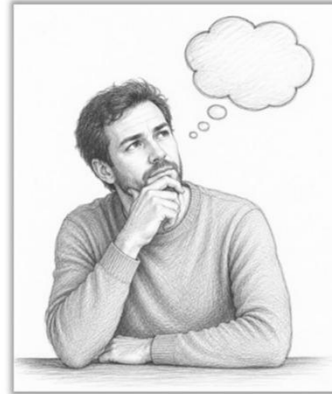
Breac síos do chuid smaointe anseo:

Machnamh

Déan machnamh ar bhealaí le meonta dearfacha a chothú

- Cad is féidir liom a dhéanamh?
- Cad is féidir linn a dhéanamh?

Am Machnamhach

Machnamh: Spás duitse

Cad is féidir liom a dhéanamh?

Cad is féidir linn a dhéanamh?

Coincheapa na Cothroime agus an Cheartais Shóisialta

Oide

Comhionannas
Na hacmhainní
céanna ag gach
duine

Cothromas
Acmhainní &
deiseanna ar leith do
riachtanais éagsúla

Ceartas
An córas a dheisiú
trí rochtain a chur ar
fáil ar acmhainní &
deiseanna do gach
duine

Ach cad is
ionchuimsiú ann
i gcomhthéacs
na Gaeilge?

Gníomhalocht Aonair

Coincheapa na Cothroime agus an Cheartais Shóisialta

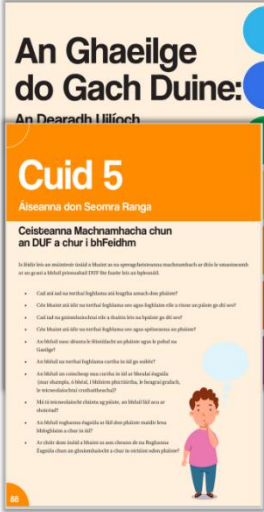

Cad is ionchuimsiú i gcomhthéacs na Gaeilge ann?

Breac síos do chuid smaointe anseo

Oide

An Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim

Oide

Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim & Dífreáil

DUF

≠

Dífreáil

Cad é an difríocht idir DUF & Dífreáil i gcúrsaí teagaisc agus foghlama?

Am Machnamhach

An Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim

Is é is sprioc leis an Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim (UDL) ná gníomhaireacht foghlaimora a chothú atá cuspóireach agus machnamhach, seiftiúil agus barántúil, straitéiseach agus dírithe ar ghníomhaíocht.

	 <p>Modhanna éagsúla a dhearadh don Rannpháirtíocht</p>	 <p>Modhanna éagsúla a dhearadh don Léiriúchán</p>	 <p>Modhanna éagsúla a dhearadh don Ghníomhaíocht agus don Léiriú</p>
Rochtain	<p>Roghanna a dhearadh maidir le Fáiltiú roimh Spéiseanna agus Féiniúlachtaí ⁽⁷⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Rogha agus féiniár a bharrfheabhsú ^(7.1) Ábharthacht, luach agus barántúlacht a bharrfheabhsú ^(7.2) Aoibhneas agus súgradh a chothú ^(7.3) Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí, bagairtí agus seachráin airde ^(7.4) 	<p>Roghanna a dhearadh maidir le Dearcadh ⁽¹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Tacú le deiseanna chun eolas a léiriú ar bhealaí éagsúla ^(1.1) Tacú le bealaí éagsúla chun eolas a thabhairt faoi deara ^(1.2) Éagsúlacht dearchtaí agus féiniúlachtaí a léiriú go fírinneach ^(1.3) 	<p>Roghanna a dhearadh don Idirghníomhaíocht ⁽⁴⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Modhanna éagsúla freagartha, loingsseoireachta agus gluaiseachta a chur ar fáil, agus meas a léiriú orthu ^(4.1) Rochtain ar uirlisí inrochtana agus ar theicneolaíochtaí cúnta inrochtana a bharrfheabhsú ^(4.2)
Tacaíocht	<p>Roghanna éagsúla a dhearadh chun Iarrachtaí Leanúnacha agus Dianeasmhacht a chothú ⁽⁸⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Soiléiriú a thabhairt maidir le brí agus cuspóir na spríocanna ^(8.1) Dúshlán agus tacaíocht a bharrfheabhsú ^(8.2) Comhoibriú, idirspéleachas agus comhfhoghlaim a chothú ^(8.3) Muintearas agus pobal a chothú ^(8.4) Aiseolas a thabhairt atá dírithe ar ghlíomh ^(8.5) 	<p>Roghanna don Teanga agus do Shiombailí a dhearadh ⁽²⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Foclóir, síombailí agus struchtóir teanga a shoiléiriú ^(2.1) Tacú le díchoúlú téacs, nodaireachta matamaitice, agus síombailí ^(2.2) Tuiscint agus meas a chothú maidir le teangacha agus canúintí ^(2.3) Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí in úsáid teanga agus síombailí ^(2.4) Léiriú trí úsáid a bhaint as limheáin ^(2.5) 	<p>Roghanna a dhearadh maidir le Cur in iúl agus Cumarsáid ⁽⁵⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Meáin éagsúla a úsáid ar mhaithe le cumarsáid a dhéanamh ^(5.1) Uirlisí éagsúla a úsáid don tógáil, don chumadóireacht, agus don chruithaitheacht ^(5.2) Líofachtaí a fhorbairt ina bhfuil tacaíocht chéimnithe ar fáil don chleachtas agus don léiriú ^(5.3) Aghaidh a thabhairt ar chlaontachtaí a bhaineann le modhanna cur in iúl agus cumarsáide ^(5.4)
Féidhm Feidhmúcháin	<p>Roghanna a dhearadh maidir le Cumas Mothúcháin ⁽⁹⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Ionchais, creidimh, agus inspíraigeadh a althint ^(9.1) Feasacht a fhorbairt ort féin agus ar dhaoine eile ^(9.2) Machnamh aonair agus machnamh comhchoiteann a chur chun cinn ^(9.3) Comhbhá agus cleachtais aisriocha a chothú ^(9.4) 	<p>Roghanna a dhearadh chun Eolas a Mhéadú ⁽³⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Réamheolas a nascadh le foghlaim nua ^(3.1) Béim a chur ar phatrúin, gnéithe criticíúla, smaointe móra, agus caidrimh, agus iad a iniúchadh ^(3.2) Bealaí éagsúla chun eolas a fháil agus tatal a fháil a chothú ^(3.3) Aistriú agus ginearálú a uasmhéadú ^(3.4) 	<p>Roghanna a dhearadh d'Fhorbairt Straitéiseit ⁽⁶⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> Spríocanna bríocha a leagan amach ^(6.1) A bheith ag súil le dúshlán agus uilimhú dóibh roimh ré ^(6.2) Eolas agus acmhainní a eagrú ^(6.3) Feabhas a chur ar an gcumas monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn ^(6.4) Dúshlán a thabhairt d'aon chleachtas ina bhfágfar duine nó grúpa ar lár ^(6.5)

Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim & Dífreáil

Breac síos do chuid smaointe anseo:

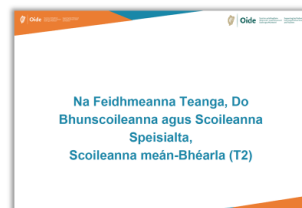
Gaeilge Laethúil sa Scoil

- Gaeilge don chumarsáid nádúrtha
- Béim ar chumarsáid seachas ar chruinneas
- Frásaí simplí in-athúsáide in oiriúint don chomhthéacs.
- Nasc idir prionta sa timpeallacht agus an teanga labhartha.

Tús maith leath na hoibre

Oide

Gaeilge don Chumarsáid Feidhmeanna Teanga

Úsáid na Gaeilge a Mhéadú:

Saineolas an tSeomra

- Cuir tic le ceann a d'úsáid tú ✓
- Cuir comhartha ceiste má tá níos mó eolais uait ?
- Roinn d'eispéiréis ag an mbord.
- Bog timpeall an tseomra chun na bearnaí eolais a líonadh. Labhair le duine leis an eolas sin.

Nasc sa cheantar (Grúpaí Gaeilge, scoil eile)	Úsáid Puipeíd mar spreagadh don chaint	Frama Reoite	Tionscadal Podchraolta / Fiseáin a chruthú nó clár raidió a dheardh	
Foghlaim TG4	Amhránaíocht & Drámaíocht	An litríocht chun comhrá a spreagadh	An Bleachtaire Teanga (Cluiche)	
Malairt Foghlama (Flipped Classroom)	Rólghlacadh	Jenga chun caint a spreagadh	Díospóireacht Siúil	

Gníomhaíocht Aonair

Gníomhaíocht Ghrúpa

Aiseolas

Straitéis Oideolaíochta

Saineolas an tSeomra

- Cuir tic le ceann a d'úsáid tú
- Cuir comhartha ceiste má tá níos mó eolais uait
- Roinn d'eispéiréas ag an mbord.
- Bog timpeall an tseomra chun na bearnaí eolais a líonadh. Labhair le duine leis an eolas sin.

Oide

Nasc sa cheantar (Grúpaí Gaeilge, scoil eile)	Úsáid Puipéid mar spreagadh don chaint	Frama Reoite	Tionscadal Podchraolta / Físeáin a chruthú nó clár raidió a dhearadh	
Foghlaim TG4	Amhránaíocht & Drámaíocht	An litríocht chun comhrá a spreagadh	An Bleachtaire Teanga (Cluiche)	
Malairt Foghlama (Flipped Classroom)	Rólghlacadh	Jenga chun caint a spreagadh	Díospóireacht Siúil	

Samplaí de Ghaeilge Laethúil

Oide

- Frásaí simplí
- Ceisteanna úsáideacha:
- Comharthaí agus lipéid timpeall na scoile
- Gaeilge le linn am sosa, rolla, gluaiseachta, bainistíocht ranga.

Cleachtadh a dhéanann máistreacht

Deiseanna Úsáide Teanga don Mhúinteoir

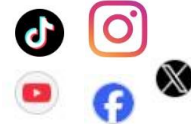
Teilifís agus Raidió

Podchraoltaí

Líonraí Sóisialta

#Gaeltok
#Gaeilge
#IrishLearners
#CúplaFocal

Aon smaointe eile? Glac nóta.

Deiseanna Úsáide Teanga - Na Meáin

Spreagcheisteanna

An bhfuil aon chlár a mbreathnaíonn tú go rialta air nó a n-éisteann tú leis chun cuidiú leat ar do thuras teanga?

An bhfuil aon phodchraoladh a mholfá do dhaoine éisteacht leis?

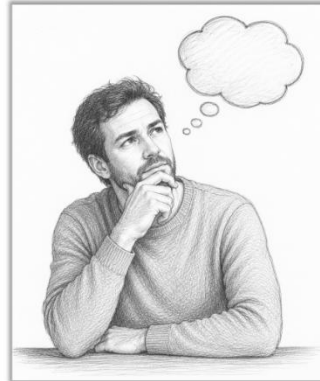
An bhfuil aon chuntas nó líonra sóisialta a mholfá do dhaoine a leanúint?

Machnamh

Déan machnamh ar bhealaí le húsáid na Gaeilge a mhéadú do chách

- Cad is féidir liom a dhéanamh?
- Cad is féidir linn a dhéanamh?

An rud nach féidir, ní féidir é

Am Machnamhach

Machnamh: Spás duitse

Cad is féidir liom a dhéanamh?

Cad is féidir linn a dhéanamh?

Tacaíochtaí Gaeilge ó COGG

An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta & Gaelscolaíochta

<https://cogg.ie/padlet-cogg/>

Spás anois chun dul i dtaithí ar shuíomh COGG

Oide

Gníomhaíocht Aonair

Aiseolas

[COGG | An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta – COGG](https://cogg.ie/padlet-cogg/)

Deis Phlé

Cad is féidir leatsa a dhéanamh i do rang?

Cad is féidir linn mar scoil a dhéanamh?

Oide

Gníomhaíocht Ghrúpa

Aiseolas

 Oide

Fan i dTeagmh il Linn....

Oide Taca leas an bhfoighilim (Chairteall) i measc Coimisi n Scoile agus M inteoiri Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

LEAN
@oidegaelaonad

le haghaidh na sc alta is d ana , nuashonra  agus meabhr ch in  n nGaelAonad in Oide

@oidegaelaonad @OidePrimGaeilge

Plean Gn imh don Ghaeilge i Scoileanna Me n-Bh earla
D'holaisigh an Roinn Oideachais agus  ge an plean gn imh ar 6 Samhain 2025. Is plean dh  bhliain   at  d irthe ar chaidhe n agus  ifeacht teagaisc na Gaeilge a ard , uil id na leanga a mh e d , agus scoileanna cumars ide na b l ist  agus ndaoine  ge a me d  i mbunscoileanna agus i sa- hunscoileanna me n-Bh earla.
The Department of Education and Youth Affairs published the AGSMB on 6 November 2025. It is a two-year plan aimed at raising the standard and effectiveness of Irish language teaching, increasing the use of the language, and strengthening the communication skills of children and young people in English-medium primary and post-primary schools.

Cusp�ir� an Phean Gn�imh <ul style="list-style-type: none">• Dearcadh dearfach a chos�il i leith na Gaeilge• Teagasc agus foghlaim na Gaeilge a heath�il• Scoileanna labhartha na nd�tal a forbar�• Uil�id na Gaeilge a mh�e�d� i said na scoile• R�othl�n n�o kear ar foghlaim na Gaeilge do gach data	Objectives of the Action Plan <ul style="list-style-type: none">• To foster a positive attitude towards Irish• To enhance the quality of teaching and learning in Irish• To strengthen students' oral language skills• To expand the use of Irish in school life• To ensure equitable access to Irish language learning for all students
--	---

C d   an Plean Gn imh seo?
Is plean gn imh   seo do bhunscoileanna agus d' - hunscoileanna me n-Bh earla chun t ad le teagasc agus foghlaim na Gaeilge.

What is this Action Plan?
This is an action plan for English-medium primary and post-primary schools to support with the teaching and learning of Irish.

Leagan Gaeilge **English Version**

Fise n min u an phean gn imh/ Video Explaining the Action Plan

www.oide.ie @Oide_PP_Gaeilge @OideGaelAonad

Naisc chuig na hAcmhainn  &  iseanna

- 1 NuachtAnois** <https://www.leighanois.com/nuacht>
- 2 Fichell.ie** <https://ficheall.ie/ceachtanna-do-thosaitheoiri/>
- 3 NCCA** https://ncca.ie/media/2773/juniorcycle_assessmentworkshop_4_gaeilge.pdf
- 4 Ciosleabhair** <https://weareirish.ie/irish-language-audiobooks-for-children/>
- 5 Snas.ie** <https://snas.ie/>
- 6 Foclach & Cluich  Boird** <https://www.foclach.com/>
- 7 An Cumann Scoildr ma ochta** <https://www.scoildramaiocht.ie/scripteanna/>
- 8 Foghlaim TG4** <https://foglaim.tg4.ie/>

